

Základní škola a Mateřská škola Teplýšovice, okres Benešov

*****

Příloha k Plánu EVVO pro školní rok 2017/2018

Dílčí projekt „SKŘÍTEK VALÍŠEK“

Součást ŠVP PV „Rok je dlouhý copánek“ a plánu EVVO.

„Abychom pochopili pravidla ekologického chování a dokázali se jimi řídit, potřebujeme vlastnosti a schopnosti jako jsou: láska k přírodě, omezování vlastních potřeb, šetrnost, schopnost rychle se přizpůsobovat měnícím se podmínkám a schopnost vlatního úsudku a jednání. Předpokladem je rozvoj těchto vlastností a ochota poznat sám sebe. Základy je proto nutné položit již u malých dětí.“

Eltride

Pausewangová

Zpracovala: Karolina Pokorná, DiS.

Základní škola a Mateřská škola Teplýšovice, okres Benešov

*****

Popis

Dílčí projekt „Skřítek Valíšek“ je součástí Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání „Rok je dlouhý copánek“.

Na začátku školního roku se děti seznámí s pohádkou o skřítku Valíškovi, společnými silami skřítku vyrobí a ten je pak bude provázet na cestě k poznání a položení základů ekologického smýšlení a chování. Tento rok je zaměřen na pozorování stromů v okolí a vytvoření atlasu stromů.

Projekt je koncipován formou nabídky činností, které prolínají všechny integrované bloky, Neznámkov, Poznámkov, Všeznámkov, Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání „Rok je dlouhý copánek“. Jednotlivé činnosti jsou rozděleny do tematických oblastí dle ročního období.

Jednotlivé činnosti budou, v závislosti na počasí, pokud možno realizovány v altánku (venkovní třídě) na školní zahradě MŠ. Děti se podílejí na činnostech vedoucích k udržení čistoty a pořádku na zahradě, společně s rodiči pomáhají při sezóních pracích (např. hrabání listů).

Dílčí vzdělávací cíle z oblasti Dítě a svět

- seznamován s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším prostředí, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Metody práce

- pozorování
- smyslové podněty
- práce s knihou a příběhem
- dramatizace, hudební a umělecké ztvárnění

Základní škola a Mateřská škola Teplýšovice, okres Benešov

*****

- exkurze
- beseda
- slavnost

Valíškův atlas stromů

V blízkosti školky s dětmi vybereme několik různých stromů, listnatých i jehličnatých. Stromy zakreslíme do mapy okolí. Tyto stromy budeme v jednotlivých ročních obdobích sledovat a zaznamenávat změny. Na veliký arch papíru budeme doplňovat nově získané poznatky a výrobky. Během roku tak vytvoříme atlas stromů.

Návrhy činností:

- zachycení tvaru koruny na papír: kresba, lepení krepového papíru, rozfoukávání barevné tuše
- frotáž povrchu kmene
- lisování listů, frotáž, otisky listů
- sběr plodů

Podzim

Valíšek má rád vitaminy

- sběr ovoce a zeleniny
- poznávání jednotlivých druhů, třídění ovoce a zeleniny, poznávání ovoce a zeleniny, vyhledávání na zahrádkách při procházce
- poznávání všemi smysly – hmatem, dle vůně, chuti, jestli vydávají zvuk, když na ně zaťukáme, koulíme je, válíme
- razítka – vykrajovaná z brambor, z rozkrojeného ovoce děti poznávají dle otisku druh, dokreslování otisků (co by to mohlo být, kdyby to nebylo jablíčko, hruška...)
- zpracování – pečený čaj, sušení ovoce na čaj

Zvířátka se chystají na zimu

- příprava zvířátek na zimní spánek – která spí, která v zimě můžeme vidět, práce s obrazovým materiálem, ukládání zvířátek do postýlky
- sběr plodů – zásob na zimu, pomáháme zvířátkům nachystat zásoby na zimu,
- rozeznávání plodů všemi smysly – hmatová krabice (rozeznávání přírodnin a lidských výrobků)
- plody volné přírody – koláže a další výtvarné využití plodin, sběr borových šišek –

Základní škola a Mateřská škola Teplýšovice, okres Benešov

*****

experiment- co udělá šiška nechaná v teple, v zimě, do otevřené šišky lze vložit různé přírodniny, nechat v chladu

- houby v lese – jedlé, nejedlé, proč jsou v lese nejedlé hoby, pozorování výtrusů jednotlivých druhů hub, po zafixování na papír lze dokreslit danou houbu dle atlasu, možnost využití hry“pexetrio - houby“
- život ptáků – kteří odlétají do teplých krajín, kteří přezimují v našich podnebných podmínkách, pozorování houfujících se ptáků
- beseda se ZŠ – O dravcích
- četba z knihy Pohádky lesního tich (Marie Kubátová)

Změny počasí

- pozorování změn počasí, práce s obrazovým materiálem
- seznámení s jinými podnebnými pásy
- využití počasí při tvorbě – déšť – rozmývaný obrázek (zapouštění vodových barev, ještě za mokra se dá obrázek na déšť)
- hry s padákem a pohybově-hudební improvizace – vánek, vítr, vichřice
- pouštění draků

Zima

Valíšek pomáhá zvířátkům

- výroba krmítek pro ptáčky a doplňování potravy, pozorování ptáčků přilétajících na krmítko, poznávání ptáčků – s pomocí atlasů
- procházka do lesa s panem myslivcem – donesení nasbíraných plodů z podzimu
- pozorování stop ve sněhu, přiřazování stop zvířátkům, vymýšlení příběhů, k jednotlivým stopám
- procházka k místnímu rybníku – péče o ryby v zimě
- jak vypadají domečky zvířátek, výtvarné a dramatické ztvárnění
- říkanky a písně o zvířátkách (Kam se ježek v zimě schoval, Bude zima....)

Svět objevů a pokusů

- výroba sopky
- změny skupenství vody - možnost pozorování zamrzání jezírka na zahradě
- barvení pomocí přírodních barviv
- koloběh vody
- čichové pexeso

Pohádkový svět

- i pohádkové bytosti pečují o svoje okolí – lesní víly a skřítkové, vodník
- stavba domečků pro lesní skřítky – možnost využití materiálu nasbíraného na podzim
- četba příběhů z knihy Lesní žínka Evelínka (František Nepil)

Chráníme přírodu

- třídění odpadu
- co je to kompost - následné využití kompostu na zeleninovém záhonku
- přírodní zdroje – jejich využití, šetření a plýtvání (potravin, voda), obnovitelnost – kácení a vysazování stromů, pozorování letokruhů

Jaro

První známky jara

- poznávání jarních květin - práce s obrazovým materiálem, procházky a pozorování probouzejících se zahrádek, výtvarné zpracování
- sledujeme změny počasí – tající sníh, oteplení, musíme přizpůsobit oblečení
- seznámení s tradicí Velikonoc
- vynášení Morany
- sázení a pozorování růstu jarních květin na okrasném záhonku

Mlád'ata

- poznávání mlád'at a jejich rodičů – práce s obrazovým materiálem, pracovní listy
- návštěva kamarádů, kteří chovají zvířátka – spolupráce s rodiči
- pohybové a taneční hry na zvířátka
- povídání o důležitosti různých zvířecích druhů
- četba z knihy Pohádky lesního ticha (Marie Kubátová)
- poslech štěbetajících ptáčků – pozorování dalekohledem

Vyrostlo semínko

- setí semínek do květináčů, práce na školním záhonku – pěstování jednoduchých plodin na zeleninovém záhonku
- dramatizace – růst semínka
- pozorování semenáčků v lese
- píseň „Čím voní hlína“

Základní škola a Mateřská škola Teplýšovice, okres Benešov

*****

- převyprávění povídky „Muž, který sázel stromy“ (Jean Giondo)
- oslava Dne Země - hry a soutěže na školní zahradě – využití přírodních prvků

Léto

Život hmyzu

- pozorování života v trávě s pomocí lupy
- vývojová stadia hmyzu
- co se děje v mraveništi – čichová hra – mravenci se poznávají podle čichu
- pohádka „Ferda mravenec“
- beseda se včelařem
- spolupráce s výrobou hmyzího domečku na školní zahradě a průběžné sledování zabydlování hmyzu a pozorování jejich života

Na polích

- poznávání plodin
- využití jednotlivých plodin v průmyslu
- změna krajiny a hospodaření dříve a dnes

Základní škola a Mateřská škola Teplýšovice, okres Benešov

*****

Doporučená literatura

Kubátová M, Pohádky lesního ticha, Mladá Fronta, 2006, ISBN 80-204-1479-7

Nepil Fr., Polní žínka Evelínka, Knižní klub, 2008, ISBN 80-242-2054-3

Giono J., Muž, který sázel stromy, Literární čajovna Suzanne Renaud, 2006, ISBN 80-86653-07-2

Burešová K., Nápady pro mrňata a škvřnata, Chaloupky středisko pro vzdělávání a výchovu v přírodě

Sborník Hledáme cesty, Mateřská škola Ostrov, Print Art Toužim